

บทที่ 1

การนิเทศทั่วไป

จุดประสงค์

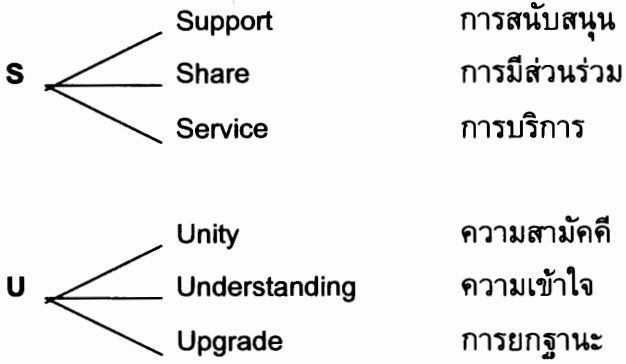
- ผู้อ่านได้-
1. มีความรู้เรื่องการนิเทศ
  2. มีความเข้าใจพฤติกรรมการนิเทศ
  3. ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศ

คำว่า การนิเทศ (Supervision) ในปัจจุบันได้ใช้กันอย่างแพร่หลายในการบริหารงานด้านธุรกิจ ด้านการปกครอง และด้านการศึกษา เพื่อจุดประสงค์ในการปรับปรุงงานด้านนั้น ๆ ให้ดีขึ้น ความหมายของแต่ละด้านมีความคล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะของงานเป็นสำคัญ ในบทนี้จะกล่าวถึงการนิเทศทั่วไปพอเป็นสังเขป สำหรับผู้ที่ไม่ได้ทำงานในโรงเรียน

ความหมายของการนิเทศทั่วไป

การนิเทศ (Supervision) คือ การช่วยเหลือ แนะนำ ปรับปรุง บริการ การให้ความร่วมมือ และการประสานงานให้บุคคลที่ปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงานทำงานได้ดีขึ้น

การนิเทศสามารถนำไปใช้กับงานที่ต้องอาศัยผู้ดูแล ตรวจสอบ ให้คำแนะนำ คอยช่วยเหลือบริการ และบริหารงานเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ หากมองตามรูปศัพท์ SUPERVISION ชารี มณีศรี (2538, 14-15) สรุปจากศัพท์ภาษาอังกฤษไว้น่าสนใจว่า

P	Planning	การวางแผน
	Promotion	การเลื่อนชั้น
	Problem-Solving	การแก้ปัญหา
E	Education	การศึกษาหาความรู้
	Experiment	การทดลอง
	Evaluation	การวัดผล
R	Research	การวิจัย
	Report	การรายงาน
	Record	การบันทึก
V	Visiting	การเยี่ยมเยียน
	Value	การรู้คุณค่า
	Virtue	การมีคุณธรรม
I	Improvement	การปรับปรุง
	Information	การให้ข่าวสาร
	Inservice-training	การฝึกอบรม
O	Objective	จุดประสงค์
	Observation	การสังเกต
	Organization	การจัดรูปร่าง
N	Needs	ความต้องการ
	Negotiation	การประนีประนอม
	Necessity	ความจำเป็น

จากความหมายที่ใช้คำภาษาอังกฤษเรียงเรียงคำศัพท์ที่มีความหมายคล้ายคลึง
ใกล้เคียงกัน ลักษณะงานการนิเทศที่ใช้ทั่ว ๆ ไป ผู้ทำหน้าที่นิเทศจะต้องมีความรู้ ประสบการณ์
และเข้าใจงานของงานดี จึงจะทำหน้าที่นิเทศผู้อื่นได้ คำศัพท์ดังกล่าวข้างต้นจึงบอกถึงลักษณะ

งานของการนิเทศได้อย่างดี ชารี มณีศรี (2538, 15) ได้สรุปความหมายตามที่ Plundelt ได้ให้ไว้ดังนี้

Supervise	แนะนำการใช้ทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
Utilize	ใช้มวลทรัพยากรทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต โดยประหยัด
Plan	วางแผนการทำงานโดยตั้งวัตถุประสงค์ และการสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพ
Enforce	ควบคุมนโยบาย กฎระเบียบ และมาตรฐานการทำงาน
Relate	สร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานทั้งกลุ่มและบุคคล
Validate	ดูแลให้ความเป็นธรรมต่อผู้ใต้บังคับบัญชา
Instruct	สอนกลวิธีและทักษะประสบการณ์
Show	แสดงลักษณะความเป็นผู้นำ
Organize	จัดระบบงานและประสานการทำงาน
Regulate	วางหลักปฏิบัติในการทำงาน

พฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงานการนิเทศ

งานการนิเทศไม่ว่าจะเป็นงานด้านธุรกิจ ด้านการศึกษา การสอน หรืองานใด หน้าที่หลักสำคัญประการหนึ่งก็คือความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น บทบาทและหน้าที่นี้จึงพิจารณาจากพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงานการนิเทศ ดังตารางต่อไปนี้

พฤติกรรมความรับผิดชอบของ		
ผู้บังคับบัญชาและองค์กร	ผู้ใต้บังคับบัญชา	เพื่อนร่วมงาน
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ปฐมนิเทศงานในหน้าที่แต่เริ่มแรก ▪ แบ่งงานให้ตรงกับความสามารถและทักษะของแต่ละคน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ▪ ให้ความสนใจแก่ทุกคน ▪ เคารพในศักดิ์ศรีและสิทธิของบุคคลอื่น ▪ ให้ความเสมอภาคและมีความเป็นธรรม ▪ รับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และคำร้องเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ▪ เรียนรู้ความต้องการของผู้บังคับบัญชา ด้วยการสังเกตพฤติกรรม ▪ ช่วยงานด้วยความเสียสละและเต็มใจ ▪ มีความอดทน ▪ เสนอข้อมูล ข่าวสาร ที่น่าสนใจ ทันท่วงที เป็นปัจจุบัน ▪ รายงานความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคเสมอ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ให้ความร่วมมือ ▪ มีความสัมพันธ์อันดี ▪ ประสานงานกับฝ่ายต่างๆ ▪ เข้าใจปัญหาของผู้อื่น ▪ ยอมรับข้อเสนอแนะ ข้อวิจารณ์ ▪ ช่วยกันแก้ปัญหา ▪ เรียนรู้วิธีการทำงานจากผู้ร่วมงาน ▪ ให้ความช่วยเหลือหน่วยงานอื่น

จากพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงานนิเทศด้านธุรกิจอุตสาหกรรม คือการที่ต้องรับผิดชอบเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น อันประกอบด้วยเพื่อนร่วมงาน ซึ่งอยู่ในระดับเดียวกับผู้บังคับบัญชา ผู้บังคับบัญชาและหน่วยงานที่เป็นนายจ้าง ลักษณะงานนิเทศทั่วไป จึงเป็นไปได้ที่ต้องรับผิดชอบดูแลทั้งระบบ

ส่วนแนวคิด ทฤษฎีการนิเทศ ทักษะ การฝึกประสบการณ์ ตลอดจนการประเมินผล สามารถศึกษาจากการนิเทศการสอน และนำมาวิเคราะห์ประยุกต์ใช้กับการนิเทศทั่วไปได้

คำถาม/หัวข้ออภิปราย

1. อภิปรายความหมายของการนิเทศ
2. ระบุพฤติกรรมของผู้นิเทศ
3. อธิบายความสัมพันธ์และความสำคัญของการนิเทศ

